

Redovisning av BUS-avvikelse rapporter som inkommit till BUS- sekretariatet under perioden 2017-01-01 – 2017-12-31

Bakgrund

För att ersätta allmänna, svepande ”klagomål” med en tydligare bild av vilken typ av problem det rörde sig om beslutade KSL och HSF 2010 att införa en ”BUS-avvikelse rapport”. BUS-avvikelse rapporten kan användas av samarbetspartners inom BUS-samverkan och handla om det som avviker i förhållande till den samverkan som kan förväntas utifrån BUS-överenskommelser på lokal och regional nivå samt till BUS- överenskommelsen kopplade samverkansrutiner eller förtydliganden.

Normalt avser avvikelsen en händelse kring ett enskilt barn. Den verksamhet som mottar den uppfattade avvikelsen utreder vad som hänt, ger sin version av händelsen och beskriver om man bedömer att åtgärder behöver vidtas för att den inte ska upprepas igen. Avvikelserna är framförallt ett verktyg för att uppmärksamma och förebygga att samarbetsituationer som inte fungerat bra för det enskilda barnet inte ska upprepas gång på gång.

BUS-avvikelse rapporten syftar till:

- att ersätta svepande allmänna klagomål med en dokumentation av den händelse som samarbetspartnern reagerat på
- att få en rutin som säkerställer att de verksamheter som frågan berör får kännedom om händelsen
- ge möjlighet för den/de som berörs att utreda vad som hänt och vid behov vidta åtgärder för att förebygga att det inträffar igen
- ge utrymme för samtliga samarbetspartners att lämna sitt perspektiv på händelsen
- ge BUS-sekretariatet en indikation på om frågan kan lösas lokalt eller om den är av principiell karaktär och därmed bör uppmärksammas på regional nivå
- ge BUS-sekretariatet en indikation på om det är en vanlig eller enstaka frågeställning.

Inkomna avvikelserapporter 2017

Rapportör	Totalt inkomna 2017
Stockholms stads elevhälsa medicinska del	33
Stockholms stads social tjänst	13
Sigtuna kommuns elevhälsa	1
Sollentuna kommun elevhälsa	11
BUP-kliniken	3
Danderyds kommun socialtjänst	1
Tyresö kommun socialtjänst	7
Haninge kommuns elevhälsa	1
Upplands Väsby kommuns socialtjänst	1
Summa	71

Under 2017 har sammanlagt 71 avvikelserapporter inkommit till BUS-sekretariatet.

Av dessa skedde åtta händelser under 2016 men rapporterades först 2017. Sju av dessa kom från samma kommun och handlade om närvaro vid SIP-möten och den åttonde händelsen gällde uteblivet remissvar.

Fyra avvikelser 2017 rörde inte BUS-överenskommelsens målgrupp eller samarbetspartners.

Sammanlagt 59 avvikelserapporter har inkommit som rör händelser som inträffat under 2017 och som rör BUS-överenskommelsen. Det är betydligt fler avvikelser än tidigare år då vanligen 10–20 per år brukar inkomma.

Avvikelsena är liksom tidigare år ojämnt spridda över länet. Av de 59 avvikelser som avser händelser 2017 har sammanlagt 17 avvikelser inkommit från kranskommuner medan övriga 42 har kommit från Stockholms stad.

Majoriteten av samtliga avvikelser 2017 är skrivna av elevhälsans medicinska del och handlar till största delen om frågor som rör remisser i samband med neuropsykiatriska utredningar.

Avvikelser från socialtjänst uppgår till totalt 22 varav sju gäller händelser år 2016.

Endast tre avvikelser är skrivna från BUP.

Varför är avvikelserna så ojämnt fördelade?

En stor del av avvikelserna kommer från Stockholms stads elevhälsa även år 2017.

Stockholms stads elevhälsa har mycket samarbete med utredande verksamheter inom landstinget men deltar inte i regelmässigt de lokala BUS-grupperna. Stockholms stads elevhälsa har också medvetet valt att använda avvikelserapporteringen som ett verktyg för att lyfta samarbetsfrågor. Andra lokala BUS-grupper har i tidigare uppföljningsenkäter svarat att de kontinuerligt tar upp olika förbättringsbehov i lokala BUS-gruppen utan att skriva avvikelserapport.

Det går därför inte att dra slutsatsen att det skulle vara fler samarbetsfrågor i Stockholms stad än på andra håll i länet utan det handlar snarare om på vilket sätt man lokalt valt att ta upp samarbetsfrågor med varandra. Ett annat skäl kan vara att kännedomen om avvikelserapporten varierar.

Det är nästan inga avvikelser som skrivs från sjukvården. De avvikelser som inkommit 2017 har kommit från verksamheter som, liksom Stockholms stads elevhälsa, inte naturligt ingår i lokala BUS-grupper.

Verksamheter som mottagit avvikelserapporter år 2017

Här redovisas mottagande verksamhet för de 59 avvikelserapporter som gällt händelser som inträffat under år 2017.

Verksamhet som mottagit	Avvikelser som avser händelser 2017 och som har koppling till BUS-
Enbart BUP	44
Enbart BUMM	5
Utbildningsförvaltning och socialtjänst	3
BUP och första linjen	2
BUP och BUMM	1
Socialtjänst och BUP	1
Habilitering och BUP	1
BUS-gruppen	1
Första linjen	1
Summa	59

Majoriteten av avvikelserna har gällt landstingets verksamheter och i första hand BUP. Avvikelser som gällt kommuner har gällt utbildningsförvaltning tillsammans med socialtjänst.

Mottagande verksamhet har svarat på avvikelserna i de flesta fall. Men det saknas också svar. För att avvikelserapporteringen ska vara meningsfull är det viktigt att den

som mottagit avvikelserna återkopplar sitt perspektiv på händelsen samt eventuellt vidtagna åtgärder till rapporterande verksamhet.

Ämnen för avvikelserna som inträffat år 2017

Här redovisas ämnen för de 59 avvikelserrapporter som gällt händelser som inträffat under år 2017.

Ämne för avvikelserna	Avvikelse som avser händelser 2017 och som har koppling till BUS-
Remiss (-innehåll, -svar, -hantering)	28
Hänvisning mellan olika vårdgivare	4
SIP	7
Skolsituation för barn med stora behov	3
Barn med stora svårigheter som förutsätter insatser från flera parter	3
Personal från boende stannat på akuten	3
Långa väntetider till utredning	2
Inte fått information från samarbetspartner	2
Remisstopp på första linjen	2
Intyg för specialkost	2
Landstinget har inte följt kommunens riktlinjer för utredning av barn inför	1
Skola och BUP olika bedömning om behov av behandlingskontakt	1
Vårdcentrals hantering av reservnummer	1
Första-linje verksamhet saknas i kommunen	1
	59

Flest avvikelser 2017 har rört remisser för utredningar mellan elevhälsans medicinska del och BUP eller BUMM.

Avvikelse rapporter från skolhälsan har till största del handlat om att remissvar uteblivit, synpunkter på innehållet i remissvaret och att remisser skickats tillbaka när de inte kommit rätt.

I de flesta avvikelser som gällt remissvar har frågan lösts genom att man funnit vägledning ”Samverkansrutiner runt neuropsykiatriska utredningar” från hösten 2016.

Vårdgivare har ofta svarat att de kommer att ta upp samverkansrutinerna i personalgruppen för att implementera arbetssätt i enlighet med dessa.

Ett annat återkommande ämne har varit remisser som kommit till fel mottagare och som skickas tillbaka till remittenten. Med utgångspunkt i inkomna avvikelser kommer SLL och BUS att titta närmare på om det finns behov av översyn eller förtydligande av nuvarande riktlinjer för remisshantering internt.

En mindre andel avvikelser har handlat om barn med mycket stora och sammansatta behov där man gemensamt inte kunnat hjälpa barnet på ett bra sätt. Det har handlat om barn som har stora behov av insatser och där barnet är beroende av att flera parter bidrar samtidigt för att de enskilda verksamheternas insats ska ha effekt.

Några har gällt barn med allvarlig psykisk sjukdom eller allvarlig funktionsnedsättning där det framför allt handlat om svårigheter att lösa skolsituationen som medfört mycket långa handläggningstider utan att situationen kunnat lösas.

Sammanfattning och reflektioner

Fortfarande är samverkan i samband med utredningar av skolbarn med misstanke om neuropsykiatrisk funktionsnedsättning den dominerande frågan. Det visar på behov av fortsatt implementering av ”Samverkansrutiner runt neuropsykiatriska utredningar”.

Avvikelse rapporterna har lett till att rutinen kring remisser kommer att ses över i SLL- BUS med målsättning att remisser inte bollas fram och tillbaka mellan remittent och olika vårdgivare.

För barn med stora och sammansatta problem har skolsituationen i några fall varit svår att lösa. Frågan om möjligheterna till skolgång för barn med mycket stora svårigheter kommer att diskuteras i BUSSAM under 2018.

Vikten av att svara på avvikelser behöver spridas till alla berörda för att det på sikt ska vara meningsfullt att använda sig av avvikelse rapportering som ett verktyg för förbättrad samverkan.

Under 2018 kommer avvikelser att avrapporteras vid varje BUSSAM-möte.

Avvikelseblankettens utformning kommer att ses över under 2018.

Det var betydligt fler avvikelser 2017 jämfört med tidigare år. Det blir viktigt att följa över tid för att förstå vad variationer i antal och ämnesområden beror på. Det är också skillnader mellan olika geografiska områden. Det kan bero på att man valt olika metoder för att lyfta samverkansfrågor, i vilken grad man har kännedom om möjligheten att skriva avvikelse rapport samt kan även vara personbundet.

